

מקור המאמר בזהר פרשת יתרו דף פח ע"ב

בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, בְּסַעֲוֹדָה
הַשְּׁנִיָּה כְּתוּב אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל
ה'. עַל ה' וְדַאי. שְׁאוֹתָהּ
שָׁעָה נִגְלָה הַעֲתִיק הַקְּדוֹשׁ,
וְכָל הָעוֹלָמוֹת בְּשִׁמְחָה,
וְהַשְּׁלֵמוֹת וְהַחֲדוּדָה שֶׁל
הַעֲתִיק אָנוּ עוֹשִׂים, וְזוֹהִי
סַעֲוֹדָתוֹ וְדַאי.

בְּסַעֲוֹדָה הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל
שַׁבָּת כְּתוּב וְהֶאֱכַלְתִּיךָ נַחֲלַת
יַעֲקֹב אָבִיךָ. זוֹהִי הַסַּעֲוֹדָה
שֶׁל זַעִיר אַנְפִּין שֶׁהוּא
בְּשִׁלְמוֹת. וְכָל שֵׁשֶׁת הַיָּמִים
מֵאוֹתָהּ שְׁלֵמוֹת מִתְבָּרְכִים.
וְצָרִיךְ אָדָם לְשַׂמַּח בְּסַעֲוֹדָתוֹ
וְלִהְיוֹת שְׁלֵם הַסַּעֲוֹדוֹת הַלְלוּ,
שֶׁהֵן סַעֲוֹדוֹת הָאֱמוּנָה
הַשְּׁלֵמָה שֶׁל זֶרַע קְדוֹשׁ שֶׁל
יִשְׂרָאֵל, שֶׁהָאֱמוּנָה הָעֲלִיּוֹנָה
הִיא שְׁלֵמָה וְלֹא שֶׁל עַמִּים
עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים
וּמִזְלוֹת. וּמִשּׁוֹם כֵּן אָמַר,
(שְׁמוֹת ל"א) בִּינִי וּבִין בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל.

בֹּא וּרְאֵה, בְּסַעֲוֹדוֹת הַלְלוּ
נוֹדְעִים יִשְׂרָאֵל שֶׁהֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם מֵהִיכַל הַמֶּלֶךְ וְשֶׁהֵם בְּנֵי הָאֱמוּנָה, וּמִי שֶׁפּוֹגֵם סַעֲוֹדָה
אַחַת מֵהֶם, מֵרְאֵה פָּגַם לְמַעַלָּה, וּמֵרְאֵה אֶת עֲצָמוֹ שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי הַמֶּלֶךְ הָעֲלִיּוֹן, שֶׁאֵינוֹ מִבְּנֵי

בְּיוֹמָא דְשַׁבָּתָא, בְּסַעֲוֹדָתָא תְּנִינָא, כְּתִיב (ישעיה נח)
אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יי'. עַל יי' וְדַאי. דִּהְיָהִיא
שֵׁעָתָא אֲתִנְגְּלִיא עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְכִלְהוּ עֲלָמִין
בְּחֲדוּוֹתָא, וְשְׁלִימוּ וְחֲדוּוֹתָא דְעֲתִיקָא עֲבַדִּינוּ,
וּסַעֲוֹדָתָא דִּילִיָּהּ הוּא וְדַאי.

בְּסַעֲוֹדָתָא תְּלִיתָאָה דְשַׁבָּתָא, כְּתִיב וְהֶאֱכַלְתִּיךָ
נַחֲלַת יַעֲקֹב אָבִיךָ. דָּא הִיא סַעֲוֹדָתָא
דְזַעִיר אַפִּין, דִּהְיָוִי בְּשְׁלִימוֹתָא. וְכִלְהוּ שֵׁיטָא יוֹמִין,
מֵהֵוּא שְׁלִימוּ מִתְבָּרְכִין. וּבְעֵי בַר נֶשׁ לְמַחְדֵי
בְּסַעֲוֹדָתֵיהּ, וְלֹא שְׁלֵמָא אֵלִין סַעֲוֹדָתִי, דְּאֵינוֹן
סַעֲוֹדָתִי מֵהֵימְנוּתָא שְׁלִימָתָא, דְּזֶרַעַא קְדִישָׁא
דְיִשְׂרָאֵל, דִּי מֵהֵימְנוּתָא עֲלָאָה, דִּהָא דִּילְהוֹן הִיא,
וְלֹא דְעַמִּין עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. וּבְגִינֵי
כֵּן אָמַר, (שְׁמוֹת ל"א) בִּינִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, בְּסַעֲוֹדָתִי אֵלִין, אֲשֶׁתְּמוֹדְעוֹן יִשְׂרָאֵל,
דְּאֵינוֹן בְּנֵי מַלְכָּא. דְּאֵינוֹן מֵהִיכְלָא
דְּמַלְכָּא, דְּאֵינוֹן בְּנֵי מֵהֵימְנוּתָא, וּמֵאֵן דְּפָגִים
חַד סַעֲוֹדָתָא מִנֵּיהּוּ, אַחֲזִי פְּגִימוֹתָא לְעֵילָא,

נודעים ישראל שהם בני המלך ושהם מהיכל המלך ושהם בני האמונה, ומי שפוגם סעודה אחת מהם, מראה פגם למעלה, ומראה את עצמו שאינו מבני המלך העליון, שאינו מבני

היכל המלך, ושאינו מזרע קדוש של ישראל, ונותנים עליו חמר של שלשה דברים - דין הגיהנם וכו'.

ובא ראה, בכל שאר הזמנים והחגים צריך אדם לשמח ולשמח את העניים, ואם הוא שמח לבדו ולא נותן לעניים - ענשו רב, שהרי לבדו שמח, ולא נותן שמחה לאחר. עליו כתוב (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואם הוא שמח בשבת, אף על גב שלא נותן לאחר - לא נותנים עליו ענש כבשאר הזמנים והחגים, שכתוב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. אִמַּר פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם, וְלֹא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵיכֶם. וְכָתוּב (ישעיה א) חֲדָשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנְאָה וְאֵלֹהֵי שַׁבָּת לֹא אָמַר.

ומשום כך כתוב ביני ובין בני ישראל. ומשום שכל האמונה נמצאת בשבת, נותנים לאדם נשמה אחרת, נשמה עליונה, נשמה שכל השלמות בה, כדגמת העולם הבא. ומשום כך נקראת שבת. מה זה שבת? שם של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלם מכל צדדיו.

ואחזי גרמיה דלאו מבני מלכא עלאה הוא, דלאו מבני היכלא דמלכא הוא דלאו מזרעא קדישא דישראל הוא. ויהבין עליה חומרא דתלת מלין, דינא דגיהנם וגו'.

ותא חזי, בכלהו שאר זמנין וחגיגין, פֶּי בַר נֶשׁ לְחַדִּי, וּלְמַחְדֵי לְמַסְפְּנֵי. ואי הוא חדי בלחודוי, ולא יהיב למספני, עונשיה סגני, דהא בלחודוי חדי, ולא יהיב חדו לאחרא. עליה כתיב, (מלאכי ב) וזריתי פֶּרֶשׁ עַל פְּנֵיכֶם פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. ואי איהו בשבתא חדי, אף על גב דלא יהיב לאחרא, לא יהבין עליה עונשא, כשאר זמנין וחגיגין, דכתיב פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם. פֶּרֶשׁ חֲגִיכֶם קאמר, ולא פֶּרֶשׁ שַׁבְּתֵיכֶם. וְכָתוּב (ישעיה א) חֲדָשֵׁיכֶם וּמוֹעֲדֵיכֶם שָׁנְאָה וְנַפְשֵׁי. וְאֵלֹהֵי שַׁבָּת לֹא קָאָמַר.

ובגניי כך כתיב, ביני ובין בני ישראל. ומשום דכל מהימנותא אשתכח בשבתא, יהבין ליה לבר נש נשמתא אחרא, נשמתא עלאה, נשמתא דכל שלימו בה, כדווגמא דעלמא דאתי. ובגניי כך אקרי שבת. מהו שבת. שמא דקודשא בריך הוא. שמא דאיהו שלים מכל סטרוי.

מה זה שבת? שם של הקדוש ברוך הוא, שם שהוא שלם מכל צדדיו.

נערך ונסדר על ידי "מפעל הזוהר העולמי" לקירוב הגאולה ברחמים. - דפי "חק לישראל היומי" ניתן לקבל בחינם לזיכוי הרבים בלבד. טל': 054-8436784 או אצל מלכות דוד רחוב השומר 74 ב"ב

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא. וְוִי לִיָּה לְבַר נָשׁ,
 דְּלֹא אֲשֵׁלִים חֲדוּתָא דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא. וּמֵאֵן
 חֲדוּתָא דִּילִיָּה. אֵלֵין תְּלִת סְעוּדָתֵי מְהִימְנוּתָא.
 סְעוּדָתֵי דְאַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּלִילָן בְּהוּ. וְכִלְהוּ
 חֲדוּ עַל חֲדוּ מְהִימְנוּתָא שְׁלִימוּתָא, מִכָּל סְטְרוּי.

תָּאנָא, בְּהֵדִין יוֹמָא מִתְעַטְרָן אַבְהוֹן, וְכָל בְּנֵין
 יִנְקִין, מַה דְּלָאוּ הָכִי בְּכָל שָׁאָר חֲגִין
 וְזִמְנִין. בְּהֵדִין יוֹמָא, חֲתִיבֵיא דְגֵיהֶנָּם גַּיִיחִין. בְּהֵדִין
 יוֹמָא, כָּל דִּינִין אֶתְכַפִּיין, וְלֹא מִתְעַרִין בְּעַלְמָא.
 בְּהֵדִין יוֹמָא אוֹרִייתָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרִין שְׁלִימִין.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, וְדָאֵי כֶּךָ הוּא.
 אוֹי לְאָדָם שְׁלֹא מְשָׁלִים אֶת
 שְׂמִיחָה הַמְּלֶכֶךְ הַקְּדוֹשׁ. וּמַהִי
 שְׂמִיחָתוֹ? אֵלּוּ שְׁלֹשׁ הַסְּעוּדוֹת
 שֶׁל הָאֱמוּנָה, סְעוּדוֹת
 שְׂאֵבְרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב
 כְּלוּלִים בָּהֶם, וְכֻלָּם שְׂמִיחָה
 עַל שְׂמִיחָה, אֱמוּנָה שְׁלֵמָה
 מִכָּל צְדָדִיו.

שְׁנֵינּוּ, בַּיּוֹם הַזֶּה מִתְעַטְרִים
 הָאֲבוֹת, וְכָל הַבָּנִים יוֹנְקִים,
 מַה שָּׂאִין כֹּן בְּכָל שָׁאָר
 הַחֲגִים וְהַזְּמַנִּים. בַּיּוֹם הַזֶּה
 רְשָׁעֵי הַגֵּיהֶנָּם נָחִים. בַּיּוֹם

הַזֶּה כָּל הַדִּינִים נִכְפָּים וְלֹא מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם. בַּיּוֹם הַזֶּה הַתּוֹרָה מִתְעַטְרַת בְּעַטְרוֹת שְׁלֵמוֹת.

ספר אור הזהר (עמוד 321)

ג) הרב חיים ויטאל אודות החיוב והשלילה ללמוד הזהר – לא נברא האדם אלא כדי שילמד
 חכמת הקבלה

וכנגד פת המתעסקים ברזי התורה ובחכמות הזהר, אשר הם נקראים אדם, בנזכר בספר התקונין
 דרך אמת, אפרוחים אלון מארי משנה, בנים אלון מארי קבלה, עליהם נאמר ראיתי והנה האדם,
 ולא אמר אדם, אלא האדם, ירצה, פי גם שהוא עוסק בחכמה הזאת, ולכן נקרא אדם, עם כל זה
 איננו האדם המיוחד הראוי להתעסק בה, כי אין להם שרשים והקדמות להבין דבריו, וכמו שבארנו
 לעיל באמרו בנים סכלים המה ולא נבונים, אבל האדם המיוחד איננו בעולם הזה, ואנחנו בואת
 החכמה מגששים בעורים קיר, כי חכמי האמת סעו המה למנוחות, עזבו אותנו לאנחות, וכאשר אין
 האדם הנזכר נמצא ללמד החכמה, הנה אז גם עופות השמים, אלו התלמידים אשר נגע השם בלבם,
 החפצים לעוף השמים, בלי בנפים, ואומרים: "מי יתן לנו אבר פיונה, נעופה ונשכנה באהלי החכמה
 הזאת".

והרי נתבאר כל הפתות אשר בעם בני ישראל, אשר בלם באחד נמנעו מלהחזיק בחכמה הזאת,
 כל אחד כפי סבתו ופגיתו, עד שנתקים בנו בעוונותינו הרבים אין מנהל לה מכל בנים ילדה וכו',
 פירוש, כי עם היותם בנים מארי קבלה, עם כל זה נתאשו מלהתעסק בחכמה הזאת. ואין ספק כי
 דברים אלו בנבואה נאמרו על דורות אלו האחרונים. שלא כסברת חכמי דורותינו אלה, החושבים
 בדעתם כי כבר השיגו מה שצריך להם ושמהים בחלקם, והנה הפתוב מעיד וירא כי אין איש
 וישתומם כי אין מפגיע, בלשון שלילה, אוי לאזנים שכך שומעות ואוי לעינים שכך רואות, עדותו
 יתברך עלינו, ואין לנו לב לדעת לחזר ולהתעסק בחכמה הזאת, להחזיק יתברך, כמו שכתוב ואביט
 ואין עזר ואשתומם ואין סומך. והוא בהיותנו עסוקים בחכמה הזאת, כי על ידה תתקרב הגאולה,
 וכביכול ישועתה לשכינת עזו היינו ממהרים להצמיחה, כמו שכתוב ותושע לי זרעי, לי ממש כביכול,
 וכנזכר לעיל במאמר שהתחלנו בהקדמתנו זאת, כי הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו
 מלהתעסק בה היא גורמת אחור ועפוב בגן בית מקדשנו ותפארתנו המכנה ונקרא הדר הפרמל,
 כמו שאמר הפתוב ראשך עליך כפרמל.

ספר אור הזהר (עמוד 321)

וזה מה שאמר הכתוב: ראיתי והנה הפרמל המדבר, כי לסבות הנזכרים לעיל היה הפרמל מדבר שמים בעוונותינו הרבים, כנזכר לעיל כי כל דור שלא נבנה בית המקדש בימיו, הרי הוא כאלו נחרב בימיו, וכל עריו הם ערי יהודה נתצו גם הם וכל הרעה הזאת היא מפני השם מפני חרון אפו, פירוש מפני החכמה הזאת, אשר עסקה להורות, כי כל התורה שמותיו של הקדוש ברוך הוא, וזה שכתוב מפני השם, היא החכמה, שאין מתעסק בה, וגם ומפני חרון אפו, פירוש, כי אין לו להקדוש ברוך הוא קורת רוח בעולמו, אלא באשר עוסקים בחכמה זו.

וכמו שכתוב בתלמוד (חגיגה י"ד): בכל אותם המעשים של רבן יוחנן בן זכאי ושל רבי אלעזר בן ערז ורבי יוסי הכהן, כשהיו דורשים במעשה מרובה, ירדה אש שכינתו יתברך וסבבה על האילנות, מה שאין בן בהיותם עוסקים בפשטים, וכמו שכתוב במדרש משלי על פסוק לא ירעב השם נפש צדיק, וזה לשונו: אמר רבי ישמעאל, בא וראה כמה קשה יום הדין וכו'. היה רבי ישמעאל אומר, אוי לה לאותה בוששה אוי לה לאותה בלימה וכו', בא מי שיש בידו מקרא ואין בידו משנה וכו', בא מי שיש בידו שתי סדרים וכו', בא מי שיש בידו הלכות וכו', בא מי שיש בידו תורת פהנים וכו', בא מי שיש בידו חמשה חמשי תורה וכו', בא מי שיש בידו אנדה, בא מי שיש בידו תלמוד וכו', והקדוש ברוך הוא אומר לו, בני הואיל ולא נתעסקת בתלמוד, צפית במרובה, צפית בגאות שלי, שאין הנאה לי בעולם אלא בשעה שתלמידי חכמים יושבים ועוסקים ומביטים ומציצים ורואים והוגים המון התלמוד הזה, כפי כבודי היאך עומד וכו', חשמל היאך עומד וכו', ברק היאך עומד וכו', כרוב וכו', וגדולה מכלם, מצפירני ועד קדקדי וכו', וכי לא זה הוא הדרי זה הוא גדלתי זהו הדר יפיי, שבני מכירין את כבודי וכו'.

הרי מבאר בפרוש אף בדברי התנאים, שאין האדם יוצא ידי חובתו לגמרי בעסק המקרא והמשנה והאגדה והתלמוד בלבד, אלא הוא מחיב לעסק בכל יכלתו בסתרי תורה ובמעשה מרובה, כי אין הנאה להקדוש ברוך הוא מכל מה שברא בעולמו, רק בהיות בניו למטה עוסקים ברזי התורה, להפיר גדלתו ויפיו ומעלתו. כי בפשטי התורה ובספוריה ובדיניה ובמצוותיה, בהיותם כפשטים, אין בהם שום הבר וידיעה לידע את בוראם יתברך, אדרבה יש בהם מצוות וחקים שאין הדעת סובלם וכל אמות העולם מונין את ישראל ואומרים להם, כי מה התורה הזאת אשר צוה אלקיכם אתכם, דברים שנראין כחידות ומשלים, לקח קרן פרה ולתקע בו ביום ראש השנה, ואתם אומרים שעל ידי כן שטן הרוחני המקטרג העליון מתערב, וכיוצא מדברים אלו כמעט רב מצוות התורה, ובפרט פרטי דיניהם, אין השכל סובלם. ואם כן היכן הוא הדר התורה ויפיה וגדלתה. ועל כיוצא בזה נאמר אם צדקת מה תתן לו ואם חטאת מה תפעל בו, כי השקר והענש אשר עליהם הוא לך לברך.

אמנם בסודות התורה ובעסק בנות המצוות, על זה נאמר בהפך, אם בטובה נאמר תנו עז לאלקים, ואם ברעה נאמר צור ילדך תשי, ונאמר ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי, בי דיקא, ולא לי, בי ממש כביכול. ודברי אלו מבארים לאשר נגע אלקים בלבו.

וזה סוד מה שכתוב לעיל, כי הקורא במשנה ובתלמוד נקרא עבד המשמש את רבו על מנת לקבל פרס, מה שאין בן בחכמת האמת, כי הוא מתקן כביכול ונותן עז וכח למעלה, וזהו נקרא עוסק בתורה לשמה בלי ספק.

ולא עוד, אלא שלא נברא האדם אלא כדי שילמד חכמת הקבלה, אלא שצריך שיהיה גופו נקי בתחלה על ידי המצוות המעשיות, שכל תכליתו לדבר זה והם מכרחים על כל פנים, ואחר כך תוכל הנשמה הנקראת נר השם נשמת אדם להאיר בגוף הזה, כגר הנתונה תוך עששית זכוכית ומאירה, ונותנת לו כח להבין סתרי התורה ומגלה עמקות מני חשך.

(הקדמת הרב חיים ויטאל לעץ חיים)